

Tomatele - *Lycopersicon esculentum*

Familia: Solanaceae, originare din America de Sud, bazinele Peru-Ecuador, au fost repede introduse în culturi după descoperirea Americilor, inițial ca plante ornamentale și mai apoi ca și legumă pentru consum larg.

Tomatele sau miracolul purpuriu au imense calități terapeutice, nu mai puțin de 90% din conținutul roșiei este apă biologică, ușor asimilabilă de către organism, sunt ideale pentru colecția de vitamine din conținutul lor. Conținutul de licopină, considerat la început un pigment, se adeverește a fi mai mult de atât, având efect antioxidant mai puternic decât Vitamina C, protejază eficient organismul de celulele canceroase, de bolile cardiovasculare, de problemele metabolice și digestive, o listă de tulburări remediabile, care se mărește odată cu cunoașterea mai bine a acestor fructe, care în limba Italiană au primit denumirea care le caracterizează cel mai bine, „pomodoro” adică Fructele de aur.

Tomatele reprezintă principalele culturi din solarii, ținând seama de importanța deosebită a acestora.

Se pot practica două sisteme de cultură în spații protejate: ciclul scurt, care ține de la 20 martie – 5 aprilie, până la 15 – 20 iulie și ciclul lung care se înființează la aceeași dată cu ciclul scurt, dar desființarea culturii se face în jur de 15 – 20 septembrie sau mai târziu.

Pentru ciclul scurt se cultiva tomate cu creștere determinată sau semideterminată, pentru ciclul lung în cultură se va opta pentru hibrizi cu creștere nedeterminată.

Pregătirea terenului începe din toamnă cu defrișarea culturii anterioare. Se strâng și se scot din solar toate resturile vegetale, spalierul, etc.

Fertilizarea solului. Fertilizarea de bază se face cu 50 – 70 t/ha gunoi de grajd descompus, aplicat o dată la 2 – 3 ani. În general, puteți lua în considerare următoarele cantități de îngrășaminte necesare într-un sol cu un nivel scăzut de fertilizare, la o producție estimată de 60 tone/ha: 190 kg/ha azot (N), 180 kg/ha fosfor (P) și 400 kg/ha potasiu (K), ingrediente activi. Aceasta înseamnă aplicarea a 570 kg cu 34 % azotat de amoniu, 900 kg cu 20 % super-fosfat și 800 kg cu 50 % sulfat de potasiu la hectar.

Gunoiul de grajd, plus 75% din cantitatea totală de fosfor și jumătate din cantitatea de potasiu trebuie aplicată ca fertilizare de bază. Restul trebuie aplicat ca fertilizare starter și apoi eșalonat.

În eventualitatea folosirii solarului cu salată, spanac sau ceapa verde se continuă cu mărunțirea terenului, modelarea în straturi înaltate și înființarea acestor culturi.

În timpul iernii se execută reparații la scheletul solarului, se înlocuiesc sârmele lipsă, se întind cele rămase.

Primăvara cât mai devreme posibil, în funcție de condițiile climatice concrete, se va face acoperirea solarului cu folie de polietilenă, asigurând o bună etanșeizare.

Solul se mărunțește cu freza și se dezinfectează.

Răsadurile se produc în sere înmulțitor, în răsadnițe calde sau în sere încălzite, acoperite cu plastic.

Ținând seama de data plantării și de vârsta răsadului în jur de 50 – 60 zile, semănatul se începe din a treia decadă a lunii Ianuarie.

Se seamană în lădițe sau pe strat nutritiv.

Temperatura minimă de germinație este de 10 grade, cea optimă de 24 grade. La temperatura minimă perioada de germinație este 10-15 zile, iar la temperatura optimă perioada este de 5-6 zile.

Răsadurile se repică în ghivece din plastic la apariția primei frunze adevărate.

Se aplică lucrări obișnuite de îngrijire. O atenție deosebită trebuie acordată călirii răsadurilor, cu 10 – 12 zile înainte de plantare, ținând seamă că în solar temperaturile sunt mai reduse.

Înainte de plantare răsadul se udă bine, se tratează cu fungicide pentru prevenirea bolilor plântuțelor.

Plantarea se face între 20 și 25 martie în zonele mai sudice și până pe 5 aprilie în zonele mai nordice, când în sol se menține constantă temperatura de 10 – 12 grade.

Distanțele de plantare sunt 70-80 cm între rânduri și 30 cm pe rând la ciclul scurt; 35 cm pe rând la ciclul prelungit.

După plantare răsadul se udă local cu apă în cantitate moderată pentru a nu răci solul.

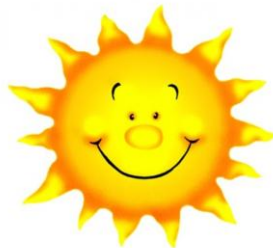
Lucrările de îngrijire prezintă o complexitate mai mare decât pentru culturile din câmp.

Completarea golurilor se face în primele 10 zile de la plantare cu răsad din același hibrid, păstrat în acest scop, pentru a realiza o cultură uniformă.

Solul se menține afânat și curat de buruieni prin prașile repetate, aplicate manual sau mecanice (la începutul culturii). Primul prașit se face la 10 – 12 zile de la plantare. Următoarele prașile se repetă la interval de 10 – 15 zile, în funcție de nevoie.

Susținerea plantelor se face la circa 20 zile de la plantare, pe spalier cu o singură sârmă a ciclul scurt sau cu cu sfori mai lungi, susținute de sârme fixate pe scheletul solarului, la ciclul prelungit.

Săptămânal se face copilitul radical, când copiii au maxim 5 cm lungime. La ciclul scurt cârnitul se face după 3 – 4 inflorescențe, iar la cel prelungit după 7 – 8 inflorescențe.

Defolierea se face repetat, prima imediat după prinderea răsadurilor îndepărtând 1–2 frunze de bază. Pe măsură ce frunzele de la bază se îngălbenesc, acestea se îndepărtează.

Dirijarea factorilor de mediu, în special temperatura și umiditatea se realizează prin aerisire. La început aerisirea se realizează prin deschiderea ușilor de la capetele solarilor, iar în zilele mai călduroase aerisirea se realizează și prin zona de mijloc a solarilor prin ridicarea, la început, apoi prin înlăturarea completă a foliei pe lateralele solarilor.

Combaterea bolilor și dăunătorilor se realizează prin aplicarea corectă și la timp a măsurilor de igienă culturală și prin tratamente fitosanitare cu substanțe chimice.

Principalele boli ale tomatelor: Mana tomatelor (*Phytophthora infestans*), Putregaiul rădăcinilor și fructelor de tomate (*Colletotrichum atramentarium*), Putregaiul cenușiu al tomatelor (*Botrytis cinerea*), Pătarea cafenie a frunzelor de tomate (*Fulvia fulva*), Pătarea brună a frunzelor de tomate (*Alternaria dauci*), Ofilirea tomatelor (*Fusarium oxysporum* f.sp. *Lycopersici*), Verticiloza tomatelor (*Verticillium dahliae*), Putregaiul fructelor de tomate (*Rhizoctonia solani*), Făinarea tomatelor (*Leveillula solanacearum*), Pătarea albă a frunzelor de tomate (*Septoria lycopersici*), Putregaiul alb al tomatelor (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Dăunătorii tomatelor: Coropișnița (*Gryllotalpa gryllotalpa*), Limaxul (*Agriolimax agrestis*), Păduchele verde al solanaceelor (*Macrosiphon euforbiae*), Tripsul tutunului (*Tripsi tabaci*), Acarianul lat (*Polyphagotarsonemus latus*), Acarianul roșu comun (*Tetranychus urticae*), Musca miniera (*Liriomyza trifolii*), Musculița albă de seră (*Trialeurodes vaporariorum*), Nematodul galicol (*Meloidogyne incognita*), Omidă fructificațiilor (*Helicoverpa armigera*).